

Юридичний фронт [Електронне видання]: матеріали Міжнародного експертного круглого столу (Київ, 18 бер. 2022 р.) / Державний торговельно-економічний університет, Українська асоціація порівняльного правознавства, Українська асоціація міжнародного права, Асоціація реінтеграції Криму; упоряд. і наук. ред. О.В. Кресін. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. С. 130-134. DOI: 10.31617/k.knute.2022-03-18

5. Постанова Верховної Ради України від 27 січ. 2015 р. № 129-VIII «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання Російської Федерації державою-агресором». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/129-19#Text>

6. Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лют. 2022 р. № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>

УДК 343.1(043.2)

Ланцедова Ю.О., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПОНЯТТЯ ФУНКЦІЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЯК РІЗНОВИДУ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Поліцейська діяльність у контексті вимог ч. 1 ст. 2 «Основні поняття» Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» є різновидом правоохоронної діяльності [4], а з точки зору вимог ст. 131-1 Конституції України – фактично діяльністю органів правопорядку [3]. У той же час, розуміння сутності і повного переліку функцій такого роду державних органів у контексті подолання будь-яких правопорушень до цього часу залишається достатньо дискусійним [1, с. 56-58; 2, с. 6-8 та ін.].

З урахуванням викладеного у низці публікацій в розвиток відповідної позиції Ю. Д. Ткача [5, с. 59; 6, с. 43] інноваційне бачення сутності та повного переліку функцій правоохоронних органів або органів правопорядку [1, с. 56-58; 2, с. 6-8 та ін.], що більш правильно іменувати функціями антиделіктних органів і викласти у такій редакції :

1. Виявлення латентних правопорушень.
2. Припинення триваючих правопорушень.
3. Розкриття правопорушень.
4. Досудове розслідування чи інше досудове з'ясування обставин правопорушення.

5. Судове чи остаточне позасудове вирішення справи про відповідне правопорушення.

6. Виконання остаточного судового чи позасудового рішення і, перш за все, найповніше відновлення порушеного правого статусу соціосуб'єктів.

7. Проведення роботи із засудженим до зняття чи погашення судимості [2, с. 6].

8. Проведення в координації з усіма іншими державними органами, посадовими особами та іншими суб'єктами інших заходів з профілактики правопорушень, перш за все, з усунення причин та умов, що сприяли вчиненню правопорушень (що має бути зроблене ще до вчинення правопорушення з метою його недопущення, а вже після цього має досліджуватися наявність чи відсутність підстав для притягнення винної особи до відповідного виду юридичної відповідальності), з готування належних пропозицій із удосконалення відповідного законодавчого та базисного підзаконного регулювання [2, с. 6-7].

9. Здійснення узагальнень відповідної антиделіктної практики і виявлення її досягнень і недоліків [2, с. 7].

10. Проведення корпоративної (тобто, відомчої, в межах діяльності відповідного антиделіктного відомства) та (тобто, в рамках діяльності певного антиделіктного органу як юридичної особи) підзаконотворчої діяльності із організації роботи даного антиделіктного органу та протидії правопорушенням.

11. Здійснення наукових досліджень у напрямку підвищення ефективності, раціональності та якості антиделіктної діяльності відповідного виду.

12. Проведення за допомогою вищих навчальних закладів міністерства освіти та науки підготовки та підвищення кваліфікації кадрів антиделіктної діяльності відповідної спеціалізації та субспеціалізації.

13. Здійснення поточного підвищення кваліфікації антиделіктологів відповідної спеціалізації і субспеціалізації [2, с. 7].

Профілактична функція антиделіктних органів є обов'язком як для такого роду спеціальних органів держави, так й для будь-яких інших державних органів і посадових осіб та й для будь-яких інших суб'єктів, які мають сприяти антиделіктним органам у найбільш ефективному, раціональному та якісному виконанні й всіх інших вказаних функцій антиделіктної діяльності [2, с. 7].

Викладене інноваційне розуміння функцій антиделіктних органів, що покладає на ці державні органи, в т.ч. й органів національної по завдання із подолання як кримінальних, так й адміністративних, дисциплінарних, де-факто майново-договірних (цивільних) та де-юре майново-договірних (господарських, економічних, арбітражних) правопорушень, що кожний з

цих органів зобов'язаний здійснювати у своїй компетенції на певній стадії чи стадіях або щодо певних категорій правопорушень, дуже яскраво свідчить про юридичну некомпетентність існуючого традиційного і законодавчого іменування такого роду державних органів правоохоронними [2, с. 7] та виокремлення з їх числа суду [4].

Виходить, що ці державні органи зобов'язані лише, охороняючи право від порушень, попередити вчинення правопорушень, що фактично знаходиться в межах восьмої та з певним ступенем умовності й наступних із вказаного інноваційного розуміння сутності і вичерпного переліку функцій власне антиделіктних органів, а якщо правопорушення все ж таки було вчинене, то інші інноваційні функції, перш за все, з першої по сьому функцію, є нібито завдання вже яких-то інших державних органів [2, с. 7].

Звідси пропонується й інноваційне розуміння поняття антиделіктної діяльності як такого виду державної діяльності, основне призначення якого полягає у найбільш ефективному, раціональному та якісному як подоланні різних видів правопорушень на кожній зі стадій його здійснення, так й функціонування антиделіктних органів, а також у здійсненні з цією метою базисного, корпоративного (відомчого) і локального підзаконного правового регулювання, узагальнень відповідної антиделіктної практики, наукових досліджень, підготовки та перепідготовки в юридичних навчальних закладах антиделіктологів та самостійного поточного підвищення їх кваліфікації [2, с. 8].

Таким чином, поліцейська діяльність є різновидом антиделіктної діяльності і відповідні підрозділи національної поліції мають здійснювати у своїй компетенції відповідні функції антиделіктних органів з подолання не лише кримінальних, а й всіх інших видів правопорушень.

Література

1. Кириченко О.А., Ланцедова Ю.О., Тунтула О.С. Інновації юриспруденції і законодавства в фармацевтичній діяльності: монографія. Варшава: RS Global Sp.z O.O., 2020. 97 с. URL: <https://monographs.rsglobal.pl/index.php/rsgl/catalog/book/30>

2. Кириченко О.А., Ланцедова Ю.О., Тунтула О.С. Інновації юриспруденції та законності у сфері транспорту і транспортних технологій: монографія. Варшава: RS Global Sp.z O.O., 2021. 95 с. URL: <https://monographs.rsglobal.pl/index.php/rsgl/catalog/book/37>

3. Конституція України: Закон України від 28 чер. 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141, із змінами, згідно із законом України № 27-ІХ від 3 вер. 2019 р. ВВР. 2019. № 38. Ст. 160. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

4. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 груд. 1993 р. № 3781-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 11. Ст. 50, зі змінами згідно Закону України № 1150-ІХ від 28 січ.

2021 р. ВВР. 2021. № 23. Ст. 197. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>

5. Ткач Ю.Д. Поняття і системно-структурна будова криміналістики: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Одеськ. юрид. наук НУВС. Одеса, 2004. 556 с.

6. Ткач Ю.Д. Теоретичні основи криміналістики (періодизація, поняття, система, міжнауковий статус): монографія / за наук. ред. О.А. Кириченка. Одеса: Вид-во ОЮІ НУВС, 2007. 176 с.

УДК 343.541(043.2)

Лисько Т.Д., к.ю.н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ ЗА СТАТЕВІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ВЧИНЕНІ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ

Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості неповнолітніх становлять високий ступінь суспільної небезпечності, оскільки вони порушують нормальний і послідовний розвиток дитини як у фізіологічному, так і в психологічному аспекті, що може призвести до тяжких та незворотних наслідків. Однією з причин поширеності таких кримінальних протиправних діянь є недостатній кримінально-правовий захист статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Кримінальний кодекс України (далі – КК України) містить ряд норм, що встановлюють посилену кримінальну відповідальність за посягання на статева свободу і статева недоторканість неповнолітньої особи: 1) зґвалтування неповнолітньої особи (ч. 3 ст. 152 КК України) тягне за собою покарання у виді позбавлення волі на строк від 7 до 12 років; за дії сексуального характеру, вчинені щодо особи, яка не досягла чотирнадцяти років, незалежно від її добровільної згоди (ч. 4 ст. 152 КК України) – покарання у виді позбавлення волі на строк від 10 до 15 років; 2) сексуальне насильство щодо неповнолітньої особи (ч. 3 ст. 153 КК України) карається позбавленням волі на строк від 5 до 7 років, а такі ж дії, вчинені щодо особи, яка не досягла чотирнадцяти років, незалежно від її добровільної згоди (ч. 4 ст. 153 КК України) – караються позбавленням волі на строк від 5 до 10 років. Вчинення зґвалтування чи сексуального насильства щодо малолітньої особи за обтяжуючих обставин (ч. 6 ст. 152; ч. 6 ст. 153 КК України) карається позбавленням волі на строк п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі; 3) вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку (ч. 1 ст. 155